

κσχολεῖτο μεταξὺ τῶν μαχῶν καὶ εἰς μελέτας ἀναγινώσκω ἐν τῷ προοιμίῳ τῆς ἐν Ἑνετίᾳ τυπωθείσης Γεωγραφίας τοῦ Μελετίου, ὅτι εἰργάσθη οὐ μικρὸν περὶ τὴν ἐκδοσιν αὐτῆς. Προέτρεψε δὲ καὶ τὸν φίλον αὐτοῦ Νικ. Θησεά νὰ δημοσιεύσῃ ἐν Φλωρεντίᾳ τὴν ὑπὸ Θεοδ. Γαζῆ ἑλληνικὴν περὶ ἀφῶν τῆς Ἰλιάδος. Μετὰ ταῦτα λαβὼν τὴν ἄδειαν παρὰ τοῦ ἐπὶ τοῦ στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ ἀπέθετο ἐπὶ τινὰ χρόνον τὰς ἐπωμίδας ἵνα καθήσῃ ἐπὶ τῶν θρανίων τῶν ἡμετέρων σχολείων. Τότε συνφκειώθη μετὰ τοῦ K. Hase.

» Ἐν τούτῳ κηρυχθέντος παρὰ τῆς Ρωσίας τοῦ πρὸς τὴν Τουρκίαν πολέμου, ὁ Μυλωνᾶς ἐδραμεν ὡς ταγματάρχης πρὸς τὸν Δούναβιν. Τὸ δὲ 1845 εὐρίσκειτο παρὰ τῷ στρατηγῷ Τζώρτζ στρατολογοῦντι ἑλλήνας ἐθελοντάς κατὰ τῆς Τουρκίας. Τὸ 1831 ἦτο ἐν Χίῳ ὑποπρόξενος τῆς Ρωσίας, καὶ ἐν κειρῷ τῆς καταστροφῆς τῆς νήσου κατέβαλε πᾶσιν αὐτοῦ τὴν δραστηριότητα ἵνα σώσῃ ὅσα ἐδύνατο θύματα ἀπὸ τῆς στρατιωτικῆς μανίης. Ἐπειτα φέρων ἐπὶ τὴν βωσικὴν στολὴν, δι' ἧς καὶ καθηρέθη, ἐδραμεν εἰς τὴν πολιορκίαν τοῦ Μιστρά. Ἀσθενήσας δὲ καὶ στερηθεὶς παντὸς πόρου ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Γαλλίαν, ὅπου ἠρέσκετο νὰ παρευρίσκειται εἰς τὰ μαθήματα τοῦ K. Hase, εἰς ἃ συνέρρεον οἱ τε πρόσφυγες Ἕλληνες καὶ οἱ φιλέλληνες. »

Ὡς καὶ ἄλλοτε εἶπομεν καὶ ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἀνά χειρας λόγου, ὁ K. de Presle προφέρει τὴν ἑλληνικὴν οὐχὶ κατ' Ἑρασμίου ἀλλὰ καθ' ἡμᾶς καὶ οὐ μόνον προφέρει, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀνάγκην αἰσθάνεται νὰ καταπεισθῶσι καὶ οἱ ἄλλοι ἑλληνισταὶ νὰ προφέρωσι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅπως καταβλήθῃ ὁ μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἑσπερίας φραγμὸς, εἰς οὗ τὴν καταδάφισιν ἐσπουδεν, ὡς εἶδομεν, ἀπὸ τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος ὁ προῶρως ἀποθανὼν Villoison θεωροῦμεν δὲ εὐτυχιστάτην τὴν σύμπτωσιν τῆς ἀναβάσεως ἀνδρὸς πολὺ ἔχοντος διὰ τὴν παιδείαν τὸ ἀξίωμα, εἰς τὴν ἑδραν τοῦ καθηγητοῦ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων, καθ' ἣν χρόνον ἀνακινεῖται πανταχοῦ τὸ περὶ τῆς διχόσεως τῆς ἡμετέρας γλώσσης ζήτημα, εἰς ἃ ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τῶν συντακτῶν τοῦ Spectateur de l' Orient, Μάρκος ὁ Ρενιέρης, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ σοφὸς Γουστάβος Εἰχτάλ, ὃν τινὰ εἶδομεν ἄλλοτε μελετῶντα τὰ περὶ τῆς ἑλληνίδος ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ ἥτις, καὶ τοι ἐπὶ μακρὸν δούλη, περιέσωσεν ὅμως τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν.

ΕΣΦΑΛΜΕΝΗΣ ΚΡΙΣΕΩΣ ΕΛΕΓΧΟΣ.

« Εἴ τίς με ἐλέγξει, καὶ παραστήσῃ μοι, ὅτι οὐκ ὀρθῶς ὑπολαμβάνω, ἢ πράσσω, δύναται, χαίρων μεταθῆσθαι. Ζητῶ γὰρ ἀλήθειαν, ὑφ' ἧς οὐδεὶς πώποτε ἐβλάθη· βλάπτεται δὲ ὁ ἐπιμένων ἐπὶ τῇ ἐκείνου ἀπάτῃ καὶ ἀγνοίᾳ. »

[Μάρκ. Αὐρ. γ'. κ']

Διατριβὴ τις τοῦ κυρίου Π. Κουπιτώρη ἐδημοσιεύθη ἐν ἀρ.θ. 554 τῆς Ἐφημερίδος τῶν Φιλομαθῶν, ἐλέγχουσα με ὡς παρερμηνεύσαντα δῆθεν χωρίον τι τοῦ Στράβωνος ἐν οἷς ἔγραψα κατὰ τὸν Αὐγουστον τοῦ περὶ τῶν ἐθνῶν ἐξέτους εἰς διόρθωσιν γεωγραφικῶν τινῶν πταισμάτων τοῦ κ. Ἀναργύρου Α. Χ. Ἀναργύρου συγγραφέως τῶν Σπεισιωτικῶν (α). Ἀγαθὴ τύχη, λόγου ὑποκειμένου περὶ ὀρθῆς ἐρμηνείας οἰουδητινός τῶν παλαιῶν συγγραφέων, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν περὶ διευκρινήσεως καὶ διαφωτίσεως παντὸς σκοτεινοῦ μέρους τῆς ἀρχαιότητος, οὐχ οὕτω δυστράπελος ἐγὼ οὐδ' ἄτεγκτος, ὥστε μὴ πείθεσθαι τῇ γνώμῃ σοφῶν ἀνδρῶν καὶ ἐπιστημόνων, καὶ μάλιστα ὅταν οὗτοι τυγχάνωσιν ὄντες τῆς πατρώας γλώσσης διδάσκαλοι, καὶ γυμνασίων καθηγώνται (ἐν Σύρῳ γάρ, τῇ δευτερευούσῃ ταύτῃ τῶν τοῦ κράτους πόλεων, ἐγυμνασιάρχαι ἕως πρὸ μικροῦ ὁ κ. Κουπιτώρης),

Οἱ μὲν φέρτεροί εἰσι νοῆσαι τὰ κρῖναί τε (β).

« Σπαριώτατα (λέγει προσημαζόμενος ὁ ἐπικριτής μου) παρίσταται παρ' ἡμῖν ἀμφισβήτησις περὶ τῆς ἐρμηνείας χωρίου συγγραφέως, καὶ διὰ τοῦτο, ὅτε παρίσταται, δὲν πρέπει νὰ παρατρέχηται ἐν σιωπῇ, ἵνα μὴ ἀνέξῃ ἐτι μᾶλλον ἢ περὶ ταῦτα ἡμῶν ἀδιαφορία. Ἐκ τῶν ἀποφαντικῶν δὲ τούτων λόγων συνεπέρχεν ἂν ὁ ἀναγνώστης, οἷον εἰκός, ὅτι οὐκ ἐπιπολαίει πως, ἀλλὰ μάλα λελογισμένως καὶ πεποιθότως ἔκρινεν ὁ ἀνὴρ (ὡς δὴ πρέπει σοφοῖς ἀνδράσι) διὸ μάλιστα καὶ κύρει αὐθεντικῶς τὴν ἐαυτοῦ περιέβαλε κρίσιν, οὕτως ἐπιγράψας: ΠΑΡΕΡΜΗΝΕΥΜΑ ΔΙΟΡΘΟΥΜΕΝΟΝ. Οὐχ οὕτως ὁμοίως ἔχει τὸ πρᾶγμα. Φαίνεται γὰρ ὁ ἀνὴρ, ἅμ' ἀναγνοὺς τὰ παρ' ἐμοῦ γεγραμμένα, συσχεθεὶς ὑπὸ σφοδρᾶς ἐπιθυμίας τοῦ σπεῦσαι εἰς ἐπικουρίαν τοῦ τῶν Σπεισιωτικῶν συγγραφέως, προσωποληψίᾳ μᾶλλον καθυπουργῶν οὕτως, ἢ ἐξ αἰσθήματος εὐθυδικίας ὁρμώμενος· ἡ δὲ ταιαύτη ἐπιθυμία ἀναμφιβόλως οὐκ ἀφῆκεν αὐτὸν ἐπιστατικώτερον ἀνερευνῆσαι τὸν Γεωγράφον, καὶ οὕτως ἐν ἐπιγνώσει

(α) Πανδῶρ. φυλλάδ. 346.

(β) Ὁδοῦ. Ε, γ. 170.

τὴν ἑαυτοῦ ἐξενεγκεῖν κρίσιν, ἐπιμνησθῆναι δὲ πρὸ τούτου καὶ ὅτι τὸ «Σπεύδειν βραδέως» αἰετοτε μὲν, μάλιστα δ' ἐν τῷ κρίνειν ἐστὶν ἀσφαλέστατον.

Φέρε οὖν ἰδῶμεν εἰ ἔβαλεν εὐστόχως κατὰ τοῦ σκοποῦ ὁ ἐμὸς ἐπικριτής. Τὸ χωρίον τοῦ Γεωγράφου, δι' ὃ με παρεμηνείας γραφὴν ἐγράψατο, ἐστὶ τοῦτο: «Μετὰ δ' Ἰασόν τὸ τῶν Μιλησίων Ποσειδίον ἐστίν. Ἐν δὲ τῇ μεσογαίᾳ καὶ τρεῖς εἰσι πόλεις ἀξιόλογοι, Μύλασα, Στρατονίκηια, Ἀλάδα-δα· αἱ δὲ ἄλλαι περιπόλιοι τούτων, ἢ τῶν παραλίῳν, ὧν εἰσιν Ἀμυζών, Ἡράκλεια, Εὐρωμος, Χαλκήτωρ. Τούτων μὲν οὖν ἐλάττωρ λόγος» (α). Ὁ ἀναγνούς δὲ προσεκτικῶς (οὕτω δ' ἀνέγνω πάντως καὶ ὁ ἐπικριτής μου) τὰ παρ' ἐμοῦ γεγραμμένα, εἶδεν ὅτι σκοπούμενον οὐκ ἦν μοι τὸ τοπογραφῆσαι ἰδίᾳ τὰς ἐν τῷ τέλει τοῦ παρατεθέντος χωρίου ὀνομαζομένας τέσσαρας πόλεις, ἀλλ' ἀπλῶς μόνον ὑποδείξαι τῷ συγγραφεῖ τῶν Σπεισιωτικῶν, ὅτι οὐδεμία αὐτῶν ἔκειτο ἐν τῇ θέσει ὅπου νῦν ἡ κώμη Γέροντας, ὥς περ ἐκεῖνος εἰκάζεν (αὕτη γὰρ ἔκτισται, ὡς εἶρηκα, παρ' αὐτὰ τὰ ἐρείπια τοῦ περιφημοτάτου τοπάλκι ναοῦ τοῦ Διδυμέως ἢ τοῦ ἐν Βραγχίδαις Ἀπόλλωνος). Ὁδοῦ δὲ πάρεργον προστέθεικα καί, ὅτι οὐ πάνυ τι προσέσχε τὸν νοῦν ὁ συγγραφεὺς εἰς τὸ τοῦ Γεωγράφου χωρίον, ἐλαττώων ὡς παραλίους καὶ τὰς τέσσαρας ἐκεῖνας πόλεις, ὧν αἱ τρεῖς (κατὰ γε τὴν ἐμὴν εἰκασίαν) ἦσαν μεσογειότεραι, μία δὲ καὶ μόνη παράλιος, ἡ Ἀμυζών.

Ὁ μὲν οὖν κ. Ἀνάργυρος ἀναίρεσιν ἐπιχειρήσας τῶν παρ' ἐμοῦ γεγραμμένων εἰς διόρθωσιν τῶν εὐδηλοτάτων γεωγραφικῶν πταισμάτων αὐτοῦ, ἐξέδωκεν Ἀπάντησιν λοξὴν τινα, παρὰ χορδόν τε καὶ ὑπερφίαλον, ἐν ᾗ διακμφισθητῶν καὶ περὶ τῆς τοῦ χωρίου τοῦδε ἐρμηνείας ἀναφωνεῖ: «Ποιοῦμεν ἔκκλησιν ἐπὶ τούτῳ εἰς τὸν Πανεπιστημιακὸν Σύλλογον καὶ παρακαλοῦμεν αὐτὸν ἐν πάσῃ παρρησίᾳ ὅπως ἀποφανθῇ, ἂν ἡμεῖς σφάλλωμεν, ἢ προφανέστατα (εἶτα πῶς ἑαυτοῦ ἐπελάθετο ἐνταῦθα, αὐτὸς τὴν κρίσιν εἰς ἄλλους ἐκκαλούμενος, ὁ αὐτὸς πάλιν καὶ κρίνων καὶ κατακρίνων;) ἀμαρτάνει εἰς τὴν ἱερὰν ἀλήθειαν (τίνα ταύτην;) αὐτὸς ὁ Σακκελίωρ (β). Ὁ δὲ κ. Κουπιτώρης μετριώτερον μὲν κρίνων, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐμβριθέστερον, ὡς προσῆκεν ἀνδρὶ γυμνασιάρχῃ, λέγει: «Τὸ χωρίον ἐστὶν ἀπλούστατον, οὐκ ἀντάξιον τῆς προσοχῆς τοῦ ἀνωτάτου ἐν Ἑλλάδι φιλολογικοῦ Συλλόγου, τοῦ Πανεπιστημιακοῦ, καὶ διὰ βραχείων ἐλέγχεται ἡ παρερμηνεία, ἂν μάλιστα παρατεθῶσι καὶ αἱ τῶν ἀλλογενῶν σφῶν μεταφράσεις». Καίτοι δ' ἀπλούστατον εἰ-

πὼν αὐτὸ, ὡς καὶ ἐστίν, ἀλλ' ὁμως οἶονεῖ τοῦ εἰ-κείου ἐπιλαθόμενος λόγου, παρατίθεται εὐθέως, πρὸς κραταίωσιν δῆθεν τῆς ἑαυτοῦ κρίσεως, καὶ Λατινικὴν καὶ Γερμανικὴν αὐτοῦ ἐρμηνείαν, ὡς ἀνείχεσθαι ζομεν αἰετοτε καὶ ἐν πᾶσι, καὶ ἐν τοῖς ἀπλουστάτοις αὐτοῖς (οὐχ ὁρᾷς;), τῆς τῶν ξένων χειραγωγίας εἰς διευκρίνησιν καὶ κατανόησιν τῶν προγονικῶν ὑπομνημάτων. Ἀλλ' οὐδὲν ἤνυσαν αὐτῷ αἱ ἑτερόγλωσσοι ἐρμηνεῖαι τοῦτο μὲν, ὅτι ἐμοὶ μᾶλλον ἢ αὐτῷ συμμαχοῦσι καὶ αὐταί, ἅτε δὴ πιστῶς τὸ τοῦ Γεωγράφου ἐρμηνεύουσιν κείμενον τοῦτο δὲ, ὅτι αὐτὸς αὐτότατος ὁ Στράβων ὁδηγεῖ τὸν ἀναγνώστην (δηλονότι τὸν μὴ ἐπιπόλαιον), δι' ὧν προαφηγήσατο, εἰς ὀρθὴν ἐρμηνείαν τοῦ ἄλλως κῆθερμηνεύτου αὐτοῦ χωρίου, ὡς προῶν δείξει ὁ λόγος.

Καὶ συνάγει ἄρα ὁ ἐμὸς ἐπικριτής ἐκ τῶν παρατεθεισῶν ἑτερογλώσσων ἐρμηνειῶν, καὶ ἐξ αὐτῆς ἔτι τῆς τοῦ χωρίου συντάξεως, ὅτι «οὐκ ὀρθῶς ἡρμήνευσεν αὐτὸ, καὶ εἰκασίαν εἰκασα ἀστήρικτον ἐπὶ τῆς λέξεως τοῦ συγγραφέως» ὅθεν καὶ ἀνενδοιάστως ἀποφαίνεται καὶ αὐθεντικῶς, ὅτι: «ΚΑΙ Αἱ ΤΕΣΣΑΡΕΣ [πόλεις] Εἰσι ΠΑΡΑΛΙΟΙ, καὶ ἀδύνατον χωρισθῆναι τὰς τρεῖς τελευταίας, μὴ ὅτι καταταχθῆναι εἰς τὰς μεσογειότερας, ὡς ὁ κ. Σακκελίωρ εἰκασεν οὐκ εἰκότως». Ἀλλὰ δεῶν με παραθέσθαι ἴσδε τὴν κατὰ τὸν ἐπικριτὴν ἐρμηνείαν τοῦ χωρίου, εἶτα δὲ καὶ τὰς ἐμὰς ἀνθυποβάλλειν παρατηρήσεις, ὅπως ἂν ἔχοι οὕτως ὁ ἀναγνώστης διακρίναι τὸ ὀρθὸν τοῦ στρεβλοῦ.

«Ἐκ τῆς μετὰ προσοχῆς (λέγει) ἀναγνώσεως τοῦ χωρίου τούτου καὶ τῶν δύο αὐτοῦ μεταφράσεων εὐκόλως κατανοεῖται, ὅτι πρῶτον εἰς τρεῖς τάξεις διαιροῦνται αἱ ἐνταῦθα ἀναφερόμεναι πόλεις, εἰς μεσογείους, περιπολίους καὶ παραλίους. Καὶ αἱ μὲν ἐν τῇ μεσογαίᾳ τρεῖς ἀξιόλογοι πόλεις καὶ ὀνομάζονται καὶ πολὺς περὶ αὐτῶν λόγος, αἱ δὲ παράλιοι ὀνομάζονται μὲν, ἐλάττων δὲ περὶ αὐτῶν λόγος, αἱ δὲ περιπόλιοι οὔτε ὀνομάζονται οὔτε λόγος περὶ αὐτῶν, ὀρίζεται δὲ μόνον ἡ θέσις αὐτῶν, ὅτι περιπόλιοι εἰσι, δηλαδὴ κείνται ἢ περὶ ταύτας (τὰς μεσογείους) ἢ περὶ (τάςδε) τὰς παραλίους. Ἔσπε οὐκ οἶδ' ὅπως ὁ κ. Σακκελίωρ ὁ πάνυ προσχῶν τὸν κοῦν εἰς τὸ τοῦ Γεωγράφου χωρίον συνέχευε περιπολίους καὶ παραλίους κτλ.»

Ἐκ τῆς μετὰ προσοχῆς ἀναγνώσεως τοῦ χωρίου τούτου (λέγω καὶ γὼ) καὶ τῶν δύο αὐτοῦ μεταφράσεων εὐκόλως κατανοεῖται, ὅτι οὐκ εἰς τρεῖς τάξεις, ἀλλ' εἰς δύο μόνον, διαιροῦνται αἱ ἐνταῦθα ἀναφερόμεναι μεσόγειοι πόλεις (ἐντεῦθεν γὰρ ἄρχεται περιγράφων τὴν μεσόγειον Καρίαν ὁ Γεωγράφος), εἰς ἀξιολόγους καὶ μὴ ἀξιολόγους. Καὶ ἀξιολογοὶ μὲν εἰσι τὰ Μύλασα, ἡ Στρατονίκηια καὶ τὰ

(α) Βιβλ. ΙΔ'. §. 22. Ἐκδ. Κορ.

(β) Κατόπιν ἀπαντήσω καὶ πρὸς τὸν κ. Ἀνάργυρον.

Ἀλαβανδᾶ, ὥσπερ καὶ διὰ τοῦτο περιγράφει πλα-
τύτερον ἐφεξῆς ἐλάττονος δὲ λόγου αἱ τούτων ἢ
τῶν παρὰ λίαν πόλεων περιπόλιοι, τουτέστιν αὐταὶ
αὗται αἱ τέσσαρες, ἡ Ἀμυζών, ἡ Ἡράκλεια, ἡ Εὐ-
ρωμος καὶ ἡ Χαλκήτωρ, δι' ὅ καὶ ἀπλῶς μόνον ὀνο-
μάζει αὐτάς. Περὶ παρὰ λίαν δὲ πόλεων οὐδεὶς οὐ-
δόλως λόγος ἐνταῦθα τῷ Γεωγράφῳ· ἐφθῇ γὰρ πρό-
τερον ἐν τῷ οἰκίῳ τόπῳ μνημονεύσας ἐκάστης ἰδίᾳ,
ὥς κατωτέρω δεῖχθήσεται. Τὸ δὲ ἀναφορικὸν ἸΝ,
ἀναφέρεται εἰς τὸ ἡγούμενον περιπόλιοι· ἦτοι (ἵν'
ἀνὰ πτόξωμεν τὸν νοῦν τοῦ χωρίου) «αἱ δὲ ἄλλαι
πόλεις τῆς μεσογαίης κεῖνται εἰς τὴν περίχωρον τῶν
Μυλάσων, Στρατονικείας καὶ Ἀλαβάνδων, ἢ εἰς τὴν
περίχωρον τῶν κατὰ τὴν παρὰ λίαν πόλεων· αὗται δ'
εἰσὶν ἡ Ἀμυζών, Ἡράκλεια, Εὐρωμος καὶ Χαλκήτωρ,
μικροῦ λόγου ἄξιαι». Τοῦτο καὶ ὁ Λατίνος ἐξέφρασε
διὰ τοῦ: *et circa has reliquae, aut maritimis*
vicinae: ut Amyzon, etc., καὶ ὁ Γερμανὸς διὰ
τοῦ: *die übrigen sind Nebenstädte entweder*
dieser oder auch der Küstenstädte, wie Amy-
zon, etc. Ἀλλ' ἐγὼ καὶ ἄλλην παραθήσομαι ἑρμη-
νεῖαν, χαριζόμενος τῷ ταύταις ἀρεσκομένῳ ἐπι-
κριτῇ μου, τὴν Γαλλικὴν· ἢ καὶ τόσῳ μᾶλλον ἀρ-
ρήγες καὶ αὐθεντικὸν πρόσθεσι τὸ κύρος, ὅσῳ μεγα-
λώνυμοι εἰσιν αὐτός τε ὁ τὸν Γεωγράφον εἰς τὴν
Γαλλικὴν μεθερμηνευθῆναι γλῶσσαν φιλοτίμως προσ-
τάξας Ναπολέον ὁ Α', καὶ οἱ τὸ ἔργον ἐκπονήσαν-
τες σοφοὶ Κορζῆς, Δουθεῖλος (Du Theil), καὶ Γοσ-
σελίνος (Gosselin). ἔχει δὲ καὶ αὕτη οὕτω: «—
et Alabanda: il n'y a plus ensuite que des
bourgs, les uns de la banlieue des ces derni-
ères, les autres de la banlieue des villes mari-
times; tels sont Amyzon, etc.» (α).

Ἀνωτέρω ἐπεμνήσθη ὁ λόγος τῆς εἰκασίας, ἣν
περὶ τῶν τεσσάρων ἐκείνων πόλεων ἐξήνεγκα. Ταύ-
την δ' οὐχ ὥς ἔτυχεν οὐδ' ἄνευ λόγου εἰς μέσον ῥι-
φείσαν, ἀλλ' εἰς ἄλλο χωρίον τοῦ Γεωγράφου στη-
ρίζομένην, ἐν ᾧ γίνεται κατὰ πρῶτον μνεία τῶν πό-
λεων Εὐρώμου καὶ Χαλκητόρων, ἀνευρίσκει ὁ ἐπι-
κριτῆς μου «ἀστήρικτον ἐπὶ τῆς λέξεως τοῦ συγ-
γραφέως». Θαυμάζω δὲ θυμωσμένον μέγαν, πῶς
διέλαθε τοῦτο τὴν δὲ ξυδέρκειαν τοῦ ἀνδρός, εἰ
καὶ πρὸ ὀφθαλμῶν εἶχε τὴν ὑποσημείωσίν μου, τὴν
εἰς τὸ ῥηθὲν παραπέμπουσιν χωρίον (β): ὥστε καὶ
ἐκ τούτου ἐτι ἀποδεικνύεται ὡς ἐκ προσωπολη-
ψίας μᾶλλον ἢ ἐξ αἰσθήματος εὐθυδικίας ἐπὶ τὸ
κρίνειν ὀρμηθεὶς, ἢ γοῦν (τί γὰρ ἂν εἶπω ἕτερον;) μὴ
ἐννοήσας τὸ ἀπιδούστατον χωρίον τοῦ Στράβωνος,
κἂν ἄλλως εἶχε καὶ ὑποβολαῖς τοὺς ξένους ἐρ-
μηνυτάς. Ἰδοὺ τὸ χωρίον περὶ οὗ ὁ λόγος:

(α) *Tom. IV, p. 340.*

(β) *Βλ. Πανδ. φυλ. 346, σελ. 250, στήλ. α, ὑποσημ. γ'.*

«Ἐξῆς δ' ἐστὶν ὁ Λατμικὸς κόλπος, ἐν ᾧ Ἡρά-
κλεια ἡ ὑπὸ Λάτμῳ λεγομένη, πολίχinion ὑφορμον
ἔχον· ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Λάτμος ὁμωνύμως τῷ
ὑπερκειμένῳ ὄρει· ὑπερ Ἐκαταῖος μὲν ἐμφαίνει τὸ
αὐτὸ εἶναι νομίζων τῷ ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ Φθιρῶν ὄ-
ρει λεγομένῳ (ὅπερ γὰρ τῆς Λάτμου φησὶ τὸ Φθι-
ρῶν ὄρος κεῖσθαι), τινὲς δὲ τὸ Γρίον φασίν, ὡς ἂν
παράλληλον τῷ Λάτμῳ, ἀρῆγον ἀπὸ τῆς Μιλη-
σίας πρὸς ἑω, διὰ τῆς Καρίας μέχρι Εὐρώμου καὶ
Χαλκητόρων· ὑπέρεκεται δὲ ταύτης ἐν ὕψει» (α).
Ἐκ τούτου ἄρα διδασκόμεθα, ὅτι καὶ αἱ δύο πόλεις
αὗται ἔκειντο ἐν τῇ μεσογαίᾳ. Καὶ ἐφθῇ μὲν εἰ-
πὼν ἐκεῖ, ὅτι μόνη ἡ Ἀμυζών ἦν παρὰ λίαν, ἀπο-
δεξάμενος, κατὰ γε τοῦτο, εὐθύς ἐκ πρώτης ὄψεως
καὶ ἀβασανίστως πως (εἰρήσθω δὲ τὸ πρᾶγμα ἐν εἰ-
λικρινείᾳ· πλὴν ἀλλὰ μὴ ἐπιλαθέσθω καὶ ὁ εὐμενὴς
ἀναγνώστης, ὅτι σκοπὸς οὐ προτέθειτό μοι, ὡς καὶ
ἄνωτέρω εἶπα, τὸ τὰς πόλεις ἐκείνας τοπογραφῆ-
σαι, ὥστε συντεταγμένον με ὄντα ἐπιλαδέσθαι τοῦ
ἔργου) τὴν γνώμην ἑνὸς τῶν σοφῶν ἐκδοτῶν τοῦ
Θησαυροῦ τοῦ Ἑρρίκου Στεφάνου, ἐνθα ταῦτα ἐπὶ
λέξεως φέρονται: «Ἀμυζών, oppidum Cariae ma-
ritimum»· ἀφορμὴν δὲ λαβὼν νῦν ἐκ τῆς τοῦ
κ. Κουπιτώρου ἐπικρίσεως ἰδίᾳ περὶ αὐτῆς ἀνερευ-
νῆσαι (ἀνθ' οὗ καὶ χάριν ὀφείλω αὐτῷ), καὶ γνοῦς
ὅτι παρηνέχθη ὑπ' ἐκείνου, σπεύδω τὸν λόγον ἀνα-
καλέσασθαι (ἄκοντος μέντοι καὶ πάλιν τοῦ ἐπικρι-
τοῦ μου), καὶ διαρρήδην ἀποφαίνομαι τῶν μεσογαίων
εἶναι καὶ ταύτην τὴν πόλιν, παρὰ λίαν δὲ οὐδεμίαν
αὐτῶν. Ὅρα δὲ ὁ ἀναγνώστης, μὴ ὑπολάβῃς τὴν
συγκατελεγμένην αὐταῖς Ἡράκλειαν τὴν αὐτὴν εἶ-
ναι τῇ καὶ ὑπὸ Λάτμῳ λεγομένη, ἥς ἐμνημόνευσε
πρότερον ὁ Γεωγράφος ἐν τῷ μικρὸν ἄνωτέρῳ παρα-
τεθέντι χωρίῳ, ἀλλὰ τὴν μεσόγειον, ἣτις καὶ Ἀλ-
βάκη ἢ Ἀλβάκιος ἐλέγετο (β).

Ἀλλ' ἐξετάσωμεν νῦν καὶ τοὺς νεωτέρους περιη-
γητάς καὶ γεωγράφους, ὅπως καὶ ἀπ' αὐτῶν, εἰ δεῖ,
ἀποδείξωμεν τῷ ἐπικριτῇ, ὅτι αἱ ῥηθείσαι πόλεις
ἔκειντο πρὸς τὰ μεσογείατερα τῆς Καρίας. Πάντως
δὲ πέποιθα ὡς οὐ παρερμηνείας γράφεται καὶ τού-
τους ὁ ἀνὴρ, διότι κανόνι καὶ γνώμονι ἀστραβεῖ
αὐτῷ δὴ τῷ Στράβωνι χρησάμενοι, ταύτων δ' εἶπεν
τὰ ὑπ' ἐκείνου γεωγραφηθέντα κατ' ὀρθὸν ἐννοήσαν-
τες, οὐκ ἐν τῇ παραλίᾳ, ἀλλ' ἐν τῇ μεσογαίᾳ ἐξε-
ζήτησαν καὶ ἀνεκάλυψαν τὰ λείψανα αὐτῶν. Αὐτί-

(α) *ΙΔ'. α. §. 8.*

(β) Ἀλβάκιος μὲν, κατὰ Σουΐδαν [λέξ. Διογενειανός],
Ἀλβάκη δὲ, κατὰ Στέφανον τὸν Βυζάντιον [λέξ. Ἡρά-
κλεια, 10']. ἔθεν καὶ ἐν Πράξει α' τῆς ἐν Χαλκηδόνι Δ' οἰ-
κουμένη. Συνόδου ὁ ταύτης ἐπίσκοπος γράφεται: Μένανδρος
Ἡρακλείας Σαλ[Ἀλ]βάκης [βλ. Σ. Μήλια Σουλ. Συνόδ.
τόμ. Β', σελ. 44]. Ὅγε μὲν Πτολεμαῖος Ἡράκλειαν
πρὸς Ἀλβανῶν καλεῖ αὐτὴν [V. 2. 19].

καὶ γὰρ Γουφιέρος μὲν, πρῶτος αὐτὸς τὴν Εὐρώμον ἀνακαλύψας, κατὰ τὴν ἀπὸ Ἰασοῦ εἰς Μίλητον ἄγουσαν κεισθαι φησὶ, καὶ τουρκοβαρβάρως καλεῖσθαι τανῶν *Κιζελτζίκ* ἐν ἧ καὶ θεάτρον εἶδεν ἐρείπει, καὶ ναὸν ἀξιοθέατον, οὗτινος καὶ παρατίθεται τὸ ἐκτύπωμα. Οὐκ ἄνευ λόγου δ' ὑποτίθουσιν, ὅτι καὶ ἡ Χαλκήτωρ εἴτε Χαλκήτορες, ἐντεῦθεν ἔκειτο τοῦ ὕρρου Γρίου, ὅπου τὸ ἄσημον χωρίον *Ταρίσμα-λα* (α). Αἰήκιος δὲ τὰδε ἐπὶ λέξεως γράφει: « The second-rate places of Caria, dependent upon the chief cities of the coast, or upon the three great towns of the interior (δηλαδή τῶν Μυλάσων, Στρατονικείας καὶ Ἀλαβάνδων), were Euro-mus, Chalcetor, Heracleia, and Amyzon ». ἰδίᾳ δὲ ὁρίζει τῆς Ἀμυζώνος τὴν θέσιν πρὸς τὰ ἀνατολικὰ τοῦ ὕρρου Λάτμου, καὶ περὶ τὸ χωρίον *Καρυσ-σάρα*, ἐνθα ὁ Ἀμιλτων εἶχε πρότερον ἀνακαλύψας τὴν τε ἀκρόπολιν καὶ τ' ἄλλα αὐτῆς λείψανα, ἐν οἷς καὶ τὴν ἐπιγραφὴν « AMYZONEON ΧΑΙΡΕΙΝ »: (ἴσως ἐγγεγραπτο: AMYZONION κτλ.). Ὁ δ' αὐτὸς εἰκοτολογεῖ καὶ περὶ τῆς Εὐρώμου, ὅτι ἔκειτο περὶ τὸ *Γιακλῆ*, καὶ ἡ Χαλκήτωρ περὶ τοὺς πρόποδας τοῦ Γρίου, ἥτοι μετὰ τοῦ *Γιακλῆ* καὶ τοῦ *Ἀσίμ-καλεσί* (Ἰασοῦ) (β). Παρὰ τοὺς δύο δὲ τούτους ὀνομαστοὺς ἀρχαιολόγους καὶ περιηγητάς, μέτιθι καὶ τὰ ὑπὸ Κραμέρου, Φορβιγέρου, Χοφμάνου καὶ Παπίου περὶ τῶν πόλεων τούτων ἀφηγούμενα (γ).

Δοιπὸν δ' ἐστὶν ἡμῖν καὶ τὸν Στράβωνα αὐτὸν ἰδεῖν ὡς περιέγραψε πρότερον τῆς Καρίας τὴν παραλίαν καὶ πάσας τὰς κατ' αὐτὴν πόλεις. Τοῦτο δὲ καθάπαξ ποιήσας ὁ φιλόσοφος Γεωγράφος, οὐκέτι λόγον εἶχεν ἐπὶ τὰ αὐτὰ ἐπαναστρέφασθαι, ἄνευ τοῦ δόξαι ἀδικοκρίτως παλιλλογεῖν.

Τὴν οὖν περιγραφὴν ταύτην ἀκριβέστατα ποιεῖται, ὡς αὐτόπτης γενόμενος τῶν τόπων, πλέων ἐκ νότου πρὸς βορρᾶν, καὶ ἄρχεται οὕτως: « Ἀρχὴ μὲν οὖν τῆς παραλίας [τῆς Καρίας] ἐστὶν ἡ τῶν *Ροδίων* περαιὰ πρὸς θαλάττης· τέλος δὲ τὸ *Ποσει-*

διον τῶν Μιλησίων » [ΙΔ'. β'. §. 1]. Διαλαβὼν δὲ περὶ τῶν πόλεων καὶ χωρίων τῶν κατὰ τὴν παραλίαν τῆς Ρόδου [§. 2—4], στρέφεται ἐπὶ τὴν νῆσον ταύτην καὶ περιγράφει αὐτὴν [§. 5—13]. Εἴτε πάλιν εἰς τὴν Καρικὴν παραλίαν ἐπιστραφεὶς, τὴν μετὰ τὴν Ρόδον, περιγράφει αὐτὴν καὶ τὰς πόλεις *Κνίδον* καὶ *Ἀλικαρνασσὸν* [§. 14—17]. Ἐξῆς δὲ διαλαβὼν περὶ τοῦ *Τερμερίου* ἀκρωτηρίου τῆς *Μυνδίας* (καὶ μοι σημειῶσαι, ὅτι τὸ διάγραμμα τοῦ συγγραφέως τῶν *Σπεισιωτικῶν* ἀφετηρίαν μὲν ἔχει τὸ *Τερμερίον* τοῦτο, τέρμα δὲ τὸ τῆς Μιλησίας *Ποσειδίου*, ἐνθα ἡ κώμη *Γέροντας*), μεταβαίνει εἰς τὴν προκειμένην *Κῶν*, καὶ μετὰ τὴν περιγραφὴν αὐτῆς, στρέφεται πάλιν ἐπὶ τὴν ἡπειρον, οὕτω δεξιῶν: « Ἐν δὲ τῇ παραλίᾳ τῆς ἡπείρου κατὰ τὴν *Μυνδίαν*, *Ἀστυπάλαιά* ἐστὶν ἄκρα, καὶ *Ζεφύριον*· εἴτ' εὐθὺς ἡ *Μύνδος*, λιμένα ἔχουσα, καὶ μετὰ ταύτην *Βαργύλια*, καὶ αὕτη πόλις. Ἐν δὲ τῷ μετὰ *Καρύανδα* λιμένι, καὶ νῆσος ὁμώνυμος· ταύτην ὀικουν *Καρυανδαῖς*. Εἴτ' *Ἰασὸς* ἐπὶ νήσῳ κεῖται κτλ. — Μετὰ δ' *Ἰασὸν* τὸ τῶν Μιλησίων *Ποσειδίου* ἐστὶν κτλ. » [§. 18—22]. Ἔως ὧδε καταστρέφει ὁ Γεωγράφος τὴν περιγραφὴν τῆς παραλίου Καρίας, καὶ εὐθὺς τρέπεται εἰς τὰ μεσόγεια αὐτῆς. Ὅθεν καὶ παραυτίκα ἐπάγει αὐτὸ δὴ τὸ ἀμφισβητούμενον χωρίον: « *Ἐν δὲ τῇ μεσογαίᾳ καὶ τρεῖς εἰσι πόλεις ἀξιόλογοι. Μόλασα, κτλ.* ». Ὡς τε, κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, τέσσαρες μόνον πόλεις, αἱ ἐξῆς: *Μύνδος*, *Βαργύλια*, *Καρύανδα* καὶ *Ἰασὸς* ὑπῆρχον ἐπὶ τοῦ Στράβωνος ἐν τῇ διαγράμματι τοῦ συγγραφέως τῶν *Σπεισιωτικῶν*, τουτέστι κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ *Τερμερίου* ἕως τοῦ *Ποσειδίου* ἄκρου παραλίαν. Οὕτω δὲ καὶ ὁ *Σκύλαξ*, τὴν παράλιον περιγράφων Καρίαν ἐν τῷ *Περίπλῳ* αὐτοῦ, ταύτας μόνον ἀναφέρει τὰς πόλεις: *Ἡράκλειαν* (τὴν ὑπὸ *Λάτμῳ* νόει), *Μίλητον*, *Μύνδον*, *Ἀλικαρνασσὸν*, *Καρύανδα* (τὴν καὶ ἐνεγκαιμένην αὐτὸν), καὶ *Κνίδον* (α) τῶν ἄλλων μήπω ἐκτισμένων, ὡς ἔοικεν, ἐπ' αὐτοῦ προτεραι γὰρ τοῦ Στράβωνος αὐτὸς ἔτη ὑπὲρ τὰ τετρακδσάκ.

Τούτων οὖν οὕτω δειχθέντων, ἐρωτήσω νῦν ἔγωγε, οὐχὶ τὸν εὐμενῆ ἀναγνώστην, οὗτινος τὴν γνώμην ἐκ τοῦ προτέρου γινώσκω, ἀλλ' αὐτὸν τοῦτον τὸν ἐπικριτὴν μου, εἶγε

οὐ δοκεῖν δίκαιος, ἀλλ' εἶναι θέλει,

ποτέρῳ μᾶλλον, ἐμοὶ ἢ αὐτῷ ἐφαρμοστέον ἐστὶ τὸ παρ' αὐτοῦ λεγόμενον: « Ὡς τε οὐκ οἶδ' ὅπως ὁ *Κ. Σακελλίων* ὁ πάνυ προσχῶν τὸν νοῦν εἰς τὸ τοῦ Γεωγράφου χωρίον συνέχευε περιπολίους καὶ παραλίους »; διὰ γὰρ τούτων ἠθέλησεν ὁ δεινὸς τοῦ Στράβωνος ἐρμηνευτῆς ἀντιστρέψαι μοι μετ' εἰρων-

(α) Συλ. τῶν ἐν ἐπιτ. γεωγρ. τόμ. Α', σελ. 81.

(α) Choix. Gouffier Voy. Pittor. de la Grèce, tom. II, p. 167.

(β) W. M. Leske's Journ. of a tour in Asia Min. p. 237.

Ἦν πρὸς τὴν θέσιν δὲ τῆς Εὐρώμου, συντάσσεται ἔγωγε τῇ τοῦ Γουφιέρου γνώμῃ μᾶλλον ἢ τῇ τοῦ Αἰήκιου, διὰ τὸν λόγον, ὅτι ὁ κατὰ τὸ *Κιζελτζίκ* σιζόμενος ναὸς ἦν πιθανώτατα ὁ τοῦ Εὐρωμέως Διός· εὐρήται γὰρ νόμισμα τῆς πόλεως ταύτης εἰκονίζον ἐνθεν μὲν κεφαλὴν τοῦ αὐτοκράτορος *Καρκαλά*, ἐνθεν δὲ ναὸν τετράστυλον καὶ ἐπιγραφὴν: ΖΕΥΣ ΕΥΡΩΜΕΥΣ. ΕΥΡΩΜΕΩΝ [βλ. Miannet Descript. des médail. antiq. tom. III, p. 346].

(γ) J. A. Cramer A Geograph. and Histor. Descript. of Asia Min. vol. II. p. 198—199. — Alb. Forbiger Handbuch der alt. Geograph. II Band, s. 229. — S. F. W. Hoffmann Grichenland und die Griechen in alterthum. s. 1735. — W. Pape Wörterb. der Griech. Eigennamen.

ναίης τοῦθ', ὅπερ ἐγὼ ἐφθην εἰπὼν περὶ τοῦ συγγραφέως τῶν Σπεισιωτικῶν, ὅτι: « Φαίνεται οὐ πάνυ τι προσχῶν τὸν τοῦ Γεωγράφου χωρίον ».

Τελευταῖον δὲ εὐθαρσῶς ὁ ἐπικριτὴς μου χωρῶν, καὶ οἶονεὶ βρενθυόμενος ἐπὶ τῇ καλλίστῃ νίκῃ, ἦν κατ' ἐμοῦ ἦρατο, ἐπιτίθησι καὶ τὴν κορωνίδα τῆς ἐπικρίσεως αὐτοῦ, ἐπιφωνῶν μοι καὶ αὐτὸς ἐξ ὧν ἐγὼ ἔλεγον ἐκ προοιμίων περὶ τῶν τοῦ κ. Ἀναργύρου γεωγραφικῶν πταισμάτων, τὰ περικεκομμένα ταῦτα: « Ὅσω καλὸν καὶ ὀνήσιμόν ἐστι τὸ ἐπικρίνειν τὰ τῶν ἄλλων ἔργα, τοσούτῳ ἐπίφογον καθέστηκεν τὸ περιπίπτειν τὸν ἐπικρίνοντα εἰς πταίσματα μείζονα, ὧν αὐτὸς ποιεῖται τὸν ἔλεγχον » κτλ. ». Ἀλλ' ἐπειδὴ τοῖς γενναίοις νικηταῖς πρόσκειται αἰεὶ καὶ ἡ ἐξοχος ἀρετὴ τοῦ συμπαθῶς διακείσθαι τοῖς νενικημένοις, καὶ δεομένων αὐτῶν εὐμενῶς εἰσκακοῦν, τοῦτο δὴ χάριν καὶ γὰρ τὸν ἐμὸν καθικετεύω νικητὴν, πρὸς τῆς Καδμείας νίκης αὐτοῦ ταύτης, ὑποσχέσθαι μοι τὰς ἀκοάς, καὶ τινα παλαιὸν λόγον, ὃν ταπεινῶς ἀντιφωνήσω αὐτῷ, ἐνωτίσασθαι, τουτονί: « Ἀσκεπτῶς οὐ δεῖ προπετεῖν ἐν τῷ κρίνειν, ἔμπροσθεν δὲ βουλευέσθαι, μὴδὲ τῷ σπεύδειν τῷ λογισμῷ, παρ' οὗ δεῖ λέγειν, ἀλλὰ βραδύνοντάς τε καὶ μέλλοντας, τὴν ὁρμὴν ἀκριβῶς πεπονημένους, καὶ μὴ πρὸς χάριν μεταβάλλεσθαι ἥττον γὰρ τοῦ ἀβούλου τὸ εὐμετάβουλον καὶ τοῦ προπετοῦς τὸ κοῦφον » (α).

Ταῦτα ἀπαντᾷ πρὸς τὸν γυμνασιάρχην κ. Κουπιώρην ἰδιώτης ἀνὴρ ὁ **Ι. ΣΑΚΚΕΛΙΩΝ**.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΣΥΡΑ ΣΧΟΛΕΙΩΝ.

Τὸ περὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ζήτημα πολλοὶ ἀνέκαθεν ἐπραγματεύθησαν ἐν τῇ Πανδῳρᾷ, ἐπιθυμοῦντες νὰ συντρέξωσιν εἰς τὴν προσφουεστέραν ῥύθμιν τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος. Ἐπειδὴ δὲ σήμερον γίνεται λόγος ἐπὶ σκέπτεται σπουδαιότερον ἢ ἄλλοτε ἡ κυβέρνησις περὶ τῆς ῥυθμίσεως ταύτης, παρακαλέσαμεν τὸν Κ. Γ. Γ. Παπαδόπουλον νὰ ἐπιτρέψῃ νὰ δημοσιεύσωμεν μίαν αὐτοῦ ἐκθεσιν περὶ τῶν ἐν Σύρᾳ σχολείων, ὑποβληθεῖσαν περὶ τὰ τέλη τοῦ 1863 ἔτους. Ναὶ μὲν ἡ ἐκθεσις αὕτη ἀφορᾷ ἰδίως τὰ σχολεῖα ἐκεῖνα, ἐπειδὴ ὁμοῦ ἐξ αὐτῶν λαμβάνων ἀφορμὴν ἐμφιλοχωρεῖ καὶ εἰς γενικώτερα, φρονοῦμεν ὅτι θέλει συντελέσει εἰς τὴν διαφώτισιν πολλῶν ζητημάτων τῆς μέσης παιδείας. Γνωστὸν ἄλλως τε ὅτι τὸ ἐν Ἑρμουπόλει γυμνάσιον νοσεῖ ἀπὸ τινος, καὶ ὅτι τῆς νόσου θεραπεία ἐκρίθη ἡ διακοπὴ τῆς ἐν αὐτῷ διδασκαλίας· ἀλλ' ἐπειδὴ λυπηρὰν νομίζομεν τὴν πράξιν τοῦ φαρμάκου τούτου ἐν πόλει τιμῶσῃ τὴν παιδείαν, ἐλπίζομεν ὅτι ἡ ἐκθεσις ἦν τινα σήμερον δημοσιεύομεν θέλει διευκολύνει τὰς περὶ τοῦ γυμνασίου τούτου ἀποφάσεις τῆς ἐξουσίας.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 2074 καὶ ἀπὸ 14 φθίνον-

(α) Βλ. Δημοκρ. Ἀδδερ. Λείψ. σελ. 328, ἐκδ. F. G. Aug. Mullachii.

τος διαταγὴν τοῦ ὑπουργείου, καὶ τοὶ βραδέως περιελθούσης μοι αὐτῆς, ἔσπευσα νὰ ἐπιθεωρήσω πάντα τὰ δημόσια ἐν Σύρᾳ σχολεῖα καὶ τὰ πλείστα τῶν ἰδιωτικῶν. Συνιδὼν δὲ τὰ ἐν αὐτοῖς ἐπανορθωτέα συνεκάλεσα τοὺς κυρίους καθηγητὰς καὶ διδασκάλους τοῦ Σχολείου καὶ Γυμνασίου εἰς συνεδρίαν, ἧς ἐπισυνάπτω ἐνταῦθα τὰ πρακτικὰ ἐν πρωτοτύπῳ ὑπὸ στοιχ. Α'. τοὺς δημοδιδασκάλους καὶ τὰς δημοδιδασκαλούς τῶν τε δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν δημοτικῶν σχολείων εἰς ἰδίαν συνεδρίαν, ἧς ἐπίσης ἐπισυνάπτω ἐνταῦθα τὰ πρακτικὰ ἐν πρωτοτύπῳ ὑπὸ στοιχ. Β'. τοὺς διευθυντὰς τῶν ἰδιωτικῶν ἐλληνικῶν σχολείων εἰς ἰδίαν συνεδρίαν, ἧς ἐπισυνάπτω τὰ πρακτικὰ ὑπὸ στοιχ. Γ'. ἐν πρωτοτύπῳ, ὀλίγου λόγου ὄντα ἄξια διὰ τὴν ἑλλειψίν τῆς πρὸς ἀλλήλους εἰλικρινείας τῶν προσκληθέντων. Τέλος συνεκάλεσα εἰς κοινὴν συνεδρίαν τὰς ἐφορίας τῶν τε τῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως, παρόντων τοῦ τε δημάρχου καὶ τοῦ γραμματέως τῆς νομαρχίας, τοῦ νομάρχου ἀπόντος εἰς περιοδείαν καὶ ἀφοῦ δεόντως ἐξέθεσα τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐμῆς ἐπιθεωρήσεως, τὰς ἐμὰς γνώμας καὶ τὰς ἐκ τῆς κοινῆς συσκέψεως περὶ τῶν παρατηρηθεῖσων ἐλλείψεων, περὶ ὧν οἱ πάντες συνωμολόγησαν, προέτεινα τὰ εἰς ἐπανόρθωσιν τῶν κακῶς ἐχόντων προσφορώτερα μέσα, καθ' ὅσον ἀναφέρονται εἰς τὰς τοπικὰς ἀρχάς. Εὐρὼν δὲ τοὺς πάντας προθύμους ὑπέβαλον καὶ ἐγγράφως εἰς τὴν νομαρχίαν ἐκθεσιν περὶ τε τῶν ἐλλείψεων καὶ περὶ τῶν εἰς ἀναπλήρωσιν αὐτῶν ἀπὸ κοινοῦ κριθέντων, παρακαλῶν τὴν νομαρχίαν νὰ συντρέξῃ διὰ τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν καὶ μέσων, ὅπως αἱ μᾶλλον κατεπέιγουςαι τῶν ἀναγκῶν θεραπευθῶσι.

Ὅθεν λείπεται μοι μόνον νὰ ἐκθέσω ἀκριβεστέρων εἰς τὸ ὑπουργεῖον αὐτὰ τὰ κατὰ διαταγὴν αὐτοῦ πεπραγμένα μοι κατὰ τὴν ἐπιθεώρησιν τῶν ἐν Σύρᾳ Σχολείων.

Α.

1. Γενικώτεραι ἐλλείψεις

Περὶ τῶν δημοτικῶν σχολείων.

α) Ἐν ταῖς δημοτικαῖς σχολαῖς παρατηρήθη, ὅτι ὁ κατὰ δυσμοίρην ἐπικρατήσας παρ' ἡμῖν λίαν ὕλικὸς μηχανισμὸς τῆς διδασκαλίας, οὐδόλως συντελῶν εἰς τὴν αὐτόθυμον διέγερσιν τοῦ παιδικοῦ νοῦς, διατηρεῖ αὐτὸν εἰς παθητικὴν τινα κατάστασιν· ὅθεν εἶναι ἀφρευκτὸς ἀνάγκη ἀπλοποιήσεως τῆς μεθόδου, κατὰ τὰς ἐν τῇ πεπολιτισμένῃ Εὐρώπῃ τελειοποιήσεις. Παρακλήθησαν δὲ οἱ δημοδιδάσκαλοι νὰ μεταχειρίζωνται μᾶλλον εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν μαθημάτων τὴν διὰ τῆς λεγομένης ἀ-